

ChristenUnie

+ Waardevol Tholen
voor

Verkiezingsprogramma ChristenUnie Tholen Gemeenteraad 2018-2022

Inleiding

Verkiezingen gaan over mensen. Over u en over mij. Over onze ouders, onze kinderen, onze burens, de leerkracht op school, onze werkgever en onze werknemers. Ze gaan over ons en onze manier van samenleven.

Wij geloven dat mensen geschapen zijn door God om een samenleving te vormen waarin het niet alleen draait om geld en bezit, maar vooral om zinvol leven, vrijheid en veiligheid. Wij willen geen samenleving waarin ons verteld wordt wat we moeten denken en doen, maar wij willen vrijheid om te geloven en om zelf verantwoordelijkheid te nemen. Wij willen een gemeente waar een bescheiden overheid ruimte biedt aan inwoners die maatschappelijk initiatief tonen. We willen een wereld waarin we omzien naar elkaar. Een wereld die leefbaar blijft, ook voor onze kinderen.

Een samenleving met toekomst

In de gemeente Tholen gaat er veel goed. Het aantal banen is toegenomen, vrijwilligers zijn overal actief; binnen vrijwilligersorganisaties, sportverenigingen, kerken, op de school van hun kinderen of binnen verzorgingstehuizen. Ook zien we dat de woningbouw in de lift zit en de economie aantrekt. In financiële zin zijn we er nog niet bovenop maar we maken hier goede stappen.

Tegelijk zijn er zorgen. We zien langzamerhand de eerste resultaten van decentralisatie en met name jeugdzorg vraagt bijzondere aandacht. De hervormingen van het zorgstelsel zijn ingrijpend geweest en mensen dreigen tussen wal en schip te vallen. Ook onze normen en waarden lijken minder vanzelfsprekend. De manier waarop we met elkaar de samenleving vorm geven, staat meer ter discussie dan ooit.

De ChristenUnie onderkent dit en vindt dat het daarom meer dan ooit belangrijk is om te geloven in een politiek van draagkracht en draagvlak. Voor u ligt ons programma voor de komende verkiezingen. Hiermee willen wij een waardevolle bijdrage leveren aan het bestuur van de gemeente Tholen. De ChristenUnie wil bouwen aan een samenleving waarin iedereen meetelt. Alle mensen zijn waardevol en daarom investeren wij in zorg voor elkaar, in de cruciale rol van gezinnen, in een dienstbare en rechtvaardige overheid, in moreel leiderschap, in godsdienstvrijheid, in een duurzame economie en in een zorgvuldige omgang met Gods schepping.

Geef geloof een stem

De ChristenUnie-politici maken deel uit van een beweging van maatschappelijk betrokken christenen die op tal van plekken in de samenleving hun geloof een stem geven. Wij beseffen heel goed dat de overheid niet alle vraagstukken gaat oplossen. De samenleving is niet maakbaar. Maar de overheid is er volgens de ChristenUnie wel om het zwakke te beschermen en het sterke te reguleren, om zo vrede te stichten. De Bijbel roept ons op om *recht te doen, trouw te zijn, en nederig de weg te gaan die God van ons vraagt.* (Micha 6:8) De ChristenUnie is een partij *van christenen voor* alle mensen. Wij willen iets uitstralen en doorgeven van de liefde die God heeft voor deze wereld, voor Nederland, voor de gemeente Tholen. Doe met ons mee. Geef geloof een stem!

Inhoud

Inleiding.....	1
Inhoud.....	3
Hoofdstuk 1: Betrouwbare overheid.....	4
Hoofdstuk 2: Veiligheid.....	8
Hoofdstuk 3: Zorg.....	10
Hoofdstuk 4: Gezin, jeugd en onderwijs.....	11
Hoofdstuk 5: Werk en Inkomen.....	13
Hoofdstuk 6: Kunst, cultuur en sport.....	15
Hoofdstuk 7: Economie.....	17
Hoofdstuk 8: Energie, klimaat en milieu.....	20
Hoofdstuk 9: Wonen en ruimte.....	22
Hoofdstuk 10: Mobiliteit en verkeersveiligheid.....	24

Hoofdstuk 1: Betrouwbare overheid

Bij de ChristenUnie staat de samenleving centraal, het werk van mensen en maatschappelijke verbanden. De gemeente heeft hierin een bescheiden rol en heeft vooral als taak de kracht in de samenleving te versterken en staat daarom naast mensen. Om te wijzen op de eigen verantwoordelijkheid maar ook om mee te denken, te stimuleren en te ondersteunen waar dat nodig is. Dit vraagt om maatwerk: de een heeft die ondersteuning sneller nodig dan de ander. En voor kwetsbare mensen die het echt niet zelf of samen met anderen kunnen, biedt de overheid een vangnet.

Inwoners moeten een beroep kunnen doen op de overheid als hun vrijheid, veiligheid of bestaanszekerheid in het geding is. Om die reden is het goed dat de overheid op een aantal belangrijke terreinen ook grenzen aangeeft, handhaaft, normeert en kadert.

1.1 Vertrouwen

Wij zijn ervan overtuigd dat goed bestuur en sterk moreel en integer leiderschap de basis vormen voor een bloeiende samenleving. Net zo belangrijk is een samenleving die zich realiseert dat een overheid niet alles kan oplossen en zelf ook verantwoordelijkheid neemt.

De ChristenUnie zet in haar werk in de gemeenteraad in op luisteren en samenwerken. Het wel of niet deelnemen in een coalitie is daarbij niet doorslaggevend. Het innemen van standpunten in de raad wordt primair bepaald door de uitgangspunten van de partij, die onder andere zijn vastgelegd in het programma. Als fractie willen we betrouwbaar en constructief bekend staan in de gemeente Tholen.

Belangrijke punten voor de ChristenUnie in de komende raadsperiode zijn:

- ⊕ Open, herkenbare en betrokken aanwezigheid binnen de gemeente.
- ⊕ In te zetten op goede relaties met burgers en tussen openbaar bestuur en burgers.
- ⊕ Eerlijk te zijn en geen beloftes te doen die onuitvoerbaar zijn
- ⊕ Er voor te zorgen dat politieke processen zoveel mogelijk in de openbaarheid plaatsvinden.
- ⊕ Streven naar een coalitieakkoord op hoofdlijnen zodat er voor alle partijen ruimte is voor invloed op beleid.
- ⊕ De bereikbaarheid en dienstverlening van de gemeente hoge prioriteit geven.
- ⊕ Het onderwerp integriteit veelvuldig aandacht geven.

1.2 De gemeente, dat zijn we samen

De ChristenUnie wil dat inwoners zoveel mogelijk zelf verantwoordelijkheid nemen voor het eigen handelen en - samen met anderen en de overheid - de zorg voor de samenleving oppakken. De gemeente moet op haar beurt dan wel open staan voor initiatieven van inwoners, maar ook voor initiatieven van instellingen, bedrijven en kerken. Vooral als die het algemeen belang op het oog hebben. Hierbij past een overheid die meedenkt, participeert, drempels verlaagt en faciliteert. De ChristenUnie stimuleert dat inwoners zichzelf organiseren

in bijvoorbeeld coöperaties en daarmee verantwoordelijkheden op zich nemen op het gebied van duurzaamheid, zorg, lokale economie of wijkbeheer. Meer verantwoordelijkheid van inwoners vraagt om minder regels van de gemeente, om minder administratieve lasten en bureaucratie. Kortom, om een college en raad die durven los te laten. Hier tegenover staat dat de gemeente vanaf het begin heel duidelijk is over de ruimte die er is voor burgerparticipatie. De gemeenteraad heeft het mandaat van de inwoners ontvangen via verkiezingen. Bij belangentegenstellingen is het dan ook de gemeenteraad die als hoeder van het algemeen belang functioneert. Nieuwe manieren om inwoners te betrekken bij de besluitvorming moeten aanvullend zijn op dit mandaat.

Dorpen als lokale gemeenschap

De ChristenUnie waardeert de unieke kernen die Tholen kent en hecht aan het authentieke vitaliteit van elke plaats. De gemeente moet alle mogelijkheden benutten om bewoners van dorpen te betrekken bij zaken die hen raken.

De ChristenUnie wil dorpen eigen verantwoordelijkheid geven, wat wordt ondersteund met eigen budgetten. Verenigingen/coöperaties zoals dorpsbelangen worden gefaciliteerd om hun belangenvertegenwoordigende rol te kunnen vervullen. Voorwaarde hiervoor is dat er een duidelijk draagvlak voor de vereniging in de kern moet worden aangetoond. Voor een degelijk kernenbeleid is het noodzakelijk beleidsvrijheid te geven om kleine projecten slagvaardig te kunnen aanpakken.

Belangrijke punten voor de ChristenUnie in de komende raadsperiode zijn::

- ⊕ Ruimte voor inwoners die verantwoordelijkheden op zich nemen (bijv. in coöperaties) op het gebied van duurzaamheid, energie, zorg, lokale economie of wijkbeheer.
- ⊕ Indieners van burgerinitiatieven worden niet van het kastje naar de muur gestuurd. De gemeentelijke organisatie hanteert hiervoor een eenvoudig systeem/loket.
- ⊕ Meer vertrouwen, minder regels: Elk jaar komt het college met voorstellen voor regels die geschrapt, vereenvoudigd of samengevoegd kunnen worden, voorbeeld hiervan is de Algemene Plaatselijke Verordening.
- ⊕ Heldere procesafspraken bij burgerparticipatie.

Gemeentelijke herindeling en samenwerking

Samenwerking of fusie van gemeenten moet 'van onderop' plaatsvinden. Hiermee wordt bedoeld dat de gemeenteraden van de individuele gemeenten hiertoe besluiten. Zij vormen de onderste en daarmee de verantwoordelijke bestuurslaag.

Uitgangspunt voor de ChristenUnie is, dat de kwaliteit van de gemeentelijke organisatie (ook wel bestuurskracht genoemd) voldoende moet zijn en blijven. Als deze bestuurskracht tekortschiet, is de gemeenteraad de eerstverantwoordelijke om te gaan zoeken naar versterking van deze bestuurskracht. De ChristenUnie kiest daarbij niet op voorhand voor fusie of samenwerken, maar stuurt aan op zelfstandigheid en kiest voor samenwerken daar waar het kan.

De ChristenUnie wil minder bestuurlijke drukte. Bestuurlijke samenwerkingsverbanden zoals gemeenschappelijke regelingen (WGR) vragen een kritische houding. De ChristenUnie is niet per definitie tegen gemeenschappelijke regelingen, maar die dienen op z'n minst de mogelijkheid in zich te hebben dat de individuele gemeente eigen beleid kan blijven formuleren. Ook is belangrijk dat de raad zicht en controle houdt op besluiten die een WGR neemt.

Belangrijke punten voor de ChristenUnie in de komende raadsperiode zijn:

- ⊕ Keuzes voor schaalvergroting (samenwerking met andere gemeenten in allerlei gradaties) worden gemaakt op basis van inhoud, kwaliteit, draagvlak en herkenbaarheid. Zelfstandig en samenwerken daar waar mogelijk.
- ⊕ De ChristenUnie steunt (het wettelijk mogelijk maken van) initiatieven die kaderstelling en controle rondom samenwerkingsverbanden versterken.
- ⊕ De raad maakt afspraken over hoe WGR-en vanuit de raad worden gevoed en gecontroleerd.

1.3 Financiën

Van de gemeente verwachten wij dat zij een betrouwbare, goede rentmeester is van de beschikbare middelen. Structurele uitgaven, zoals voor wegen en onderwijshuisvesting, moeten kunnen worden betaald uit vaste inkomsten. Alle burgers betalen mee, hetzij via de afdracht van de rijksoverheid, hetzij via de gemeentelijke belastingen zoals de onroerendezaakbelastingen (ozb). Uiteraard is er voor mensen met weinig financiële draagkracht maatwerk mogelijk.

In de afgelopen periode is het takenpakket van de gemeenten flink uitgebreid. Hierbij zijn de financiële risico's toegenomen. De mogelijkheden deze op te vangen zijn gericht op efficiëntievergroting door integraal de taken die de gemeente heeft op sociaal gebied, in de openbare ruimte en op het terrein van veiligheid in te vullen. Daarmee is de noodzaak versterkt om alle risico's beter in beeld te brengen en te beheersen. Toekomstige generaties mogen niet worden opgezadeld met de gevolgen van slecht (financieel) beleid van hun voorgangers.

Politiek is kiezen

Het beperken van financiële risico's begint allemaal met het inzichtelijk maken in de begroting en jaarrekening welke prestaties voor de beschikbare financiën worden uitgevoerd en zijn gerealiseerd. Publieke middelen zijn per definitie schaars; er zijn altijd meer wensen dan er geld beschikbaar is. De gemeenteraad moet zorgvuldig de verschillende wensen, noden en belangen kunnen afwegen. Bij bezuinigingen moeten de posten die te maken hebben met de nood van individuele burgers, zorg, veiligheid, beheer en onderhoud van bestaande voorzieningen worden ontzien.

De nieuwe voorschriften voor begroting en jaarrekening zijn gericht op transparantie en betere vergelijkbaarheid met andere gemeenten. De gemeente koopt duurzaam en circulair in.

Keuzes en resultaten zijn meetbaar. De gemeente als ambtelijke organisatie moet blijven werken aan doelgerichtheid en efficiëntie. Rekenkameronderzoeken kunnen daarbij behulpzaam zijn, mits ze gericht worden ingezet en geen (politiek) doel op zich worden.

Belangrijke punten voor de ChristenUnie in de komende raadsperiode zijn:

- + De lokale lastendruk stijgt in principe niet meer dan de inflatiecorrectie.
- + Bezuinigen door kritisch te zijn op:
- + Bekostigen van 'prestigeprojecten'
- + Subsidiëren van organisaties en activiteiten die ook met privaat geld kunnen worden bekostigd
- + De inhuur van externe projectmanagers, adviesbureaus e.d.

1.4 Privacy

Voor een goede vervulling van de toegenomen wettelijke taken en verplichtingen heeft de gemeente de beschikking over veel gevoelige persoonsgegevens. Het koppelen van gegevens is nodig om snel de juiste zorg te kunnen leveren. Onduidelijke privacyregels leiden ertoe dat zorgverleners de veilige kant kiezen en daarmee goede hulpverlening in de weg staan. Voor het vertrouwen in de overheid is het tegelijk van het grootste belang dat zorgvuldig met deze gegevens wordt omgegaan. Burgers hebben daar recht op: het recht op bescherming van persoonsgegevens is een grondrecht en moeten daarom goed geïnformeerd zijn over wat er met hun gegevens gebeurt.

Hoofdstuk 2: Veiligheid

Als inwoner van de gemeente Tholen wilt u veilig kunnen leven. Helaas is dat niet vanzelfsprekend. De overheid heeft de plicht om inwoners te beschermen en criminaliteit te bestrijden. Inwoners moeten betrokken zijn bij het formuleren van beleid wat lokaal toegepast wordt.

2.1 Een veilige samenleving

Ook bij de aanpak van veiligheidsproblemen toont de ChristenUnie haar hart voor de samenleving. Hard waar het moet, zacht waar het kan, maar altijd met een hart. De ChristenUnie heeft aandacht voor slachtoffers en hun omgeving en stimuleert een effectieve, op herstel gerichte aanpak van daders.

De gemeente stelt een integraal veiligheidsbeleid vast dat gebaseerd is op onderzoek en ervaringen in de verschillende kernen en buurten. Betrokkenheid van inwoners en organisaties is van groot belang bij de analyse van veiligheidsproblemen en bij het stellen van prioriteiten bij de oplossing daarvan.

In een veiligheidsplan staan doelen en verantwoordelijkheden van de organisaties die in samenwerking een rol spelen bij veiligheid. De ChristenUnie wil dat het integraal veiligheidsplan zo tijdig door de raad wordt vastgesteld, dat de gemeente invloed kan uitoefenen op het vaststellen van de prioriteiten voor de politie.

Minstens één keer per jaar moet er overleg zijn tussen gemeenteraad, burgemeester, politie en openbaar ministerie waarin gesproken wordt over resultaten. Daarbij wordt ook verslag gedaan van de inzet van mensen en middelen, onderlinge samenwerking, aanrijdtijden e.d. van politie, brandweer en ambulances. De gemeenteraad moet een stevige vinger aan de pols houden bij beleid dat naar de veiligheidsregio's is verplaatst.

Burgers worden, als oren en ogen van de politie, actief betrokken bij de veiligheid op straat, in de wijk en in huis. Dit kan door de inzet van Burgernet of initiatieven zoals WhatsApp Buurtpreventie. De ChristenUnie hecht aan de rol van de wijkagent als aanspreekpunt voor burgers in de wijk en zijn coördinerende taak naar andere agenten en de gemeente toe om problemen in de wijk concreet aan te pakken.

Belangrijke punten voor de ChristenUnie in de komende raadsperiode zijn:

- ⊕ Er wordt ingezet op extra beschikbaarheid en zichtbaarheid van de wijkagent
- ⊕ De burgemeester zorgt voor lage drempels voor het doen van (anoniem) aangifte en voor goede terugkoppeling door politie.
- ⊕ De kosten van vandalisme worden verhaald op daders. De gemeente publiceert regelmatig de resultaten hiervan en de omvang van de schade ten gevolge van vandalisme door middel van een 'vandalismemeter'.
- ⊕ Betrek burgers bij veiligheid in hun directe omgeving d.m.v. Burgernet, en Buurtpreventie Apps.

Drugs en drank

De ChristenUnie wil het gebruik van drugs en alcohol actief tegengaan en streng optreden bij overlast. Signalen uit de buurt moeten hierbij zwaar wegen.

Wiet is en blijft een verboden middel. Coffeeshops moeten worden tegengegaan en tegen illegale hennepkwekerijen wordt hard opgetreden. Growshops worden verboden. Drugs is en blijft een verboden middel. De gemeente moet meer doen tegen het toenemende gebruik en de groeiende acceptatie van synthetische drugs. Het dumpen van drugsafval levert enorme milieuschade op en gaat gepaard met illegaliteit en criminaliteit.

Met de Drank- en Horecawet van 2013 is de nodige ervaring opgedaan met gemeentelijke handhavingstaken. Wij vragen extra alertheid op de handhaving van leeftijdsgrenzen. De ChristenUnie wil dat de strijd tegen drankmisbruik gevoerd wordt samen met scholen, ouders, kerken, verslavingszorg, horeca, politie, sportverenigingen en andere betrokkenen.

Een belangrijk punt voor de ChristenUnie in de komende raadsperiode is:

- De gemeente organiseert (zo nodig samen met andere gemeenten) voldoende toezichtcapaciteit voor de Drank- en Horecawet.

Hoofdstuk 3: Zorg

De ChristenUnie wil in de gemeente Tholen bijdragen aan een samenleving waarin iedereen ertoe doet en meedoet. De gemeente Tholen heeft in de afgelopen periode veel meer taken gekregen en dus een grote verantwoordelijkheid als het gaat om de zorg voor kinderen, jongeren en kwetsbare inwoners. Niet alles in dit proces is goed gegaan, maar de ChristenUnie steunt de veranderingen omdat het goed is om een samenhangend zorg- en preventieaanbod zo dicht mogelijk bij onze bewoners te organiseren. De komende tijd zal de gemeente vol moeten inzetten op het weghalen van de schotten tussen hulp, zorg en participatie en het voorkomen en verminderen van bureaucratie. De ChristenUnie wil dat er gedacht wordt vanuit de zorgvraag van burgers.

Belangrijke punten voor de ChristenUnie in de komende raadsperiode zijn:

- ⊕ Integrale afwegingen worden gemaakt in één beschikking voor zowel Wmo, jeugdhulp, participatiewet, minimabeleid enzovoorts.
- ⊕ Vanuit de gemeentelijke zorgtaken kiest de ChristenUnie voor lokaal maatwerk passend bij de draagkracht in iedere kern.
- ⊕ Een persoonsgebonden budget (pgb) is één van de instrumenten om passende zorg onder regie van de zorgvrager aan te vragen. De ChristenUnie wil het dat pgb-gebruik mogelijk blijft en dat inwoners die mogelijkheid kennen. Zo hebben zorgvragers altijd de mogelijkheid om identiteitsgebonden of andere noodzakelijke zorg in te kopen als deze niet gecontracteerd is.
- ⊕ We investeren in beschermd wonen en in de zorg voor mensen met GGZ-problematiek die thuis wonen: 24/7 ambulante psychische zorg in de wijk, inloophuizen en time-out voorzieningen voor kortdurende opname.
- ⊕ Vrijwilligers kunnen, indien nodig, een gratis Verklaring Omtrent Gedrag (VOG) verkrijgen.
- ⊕ De instellingen werkzaam in de gemeente Tholen zijn toegankelijk. Dit betekent onder andere dat er op gewenste momenten altijd iemand persoonlijk telefonisch te spreken is.
- ⊕ De gemeente Tholen wil investeren in de aanpak van eenzaamheid. Hier zal gezocht moeten worden naar samenwerking met bestaande instellingen. De gemeente wil een faciliterende rol vervullen.

Hoofdstuk 4: Gezin, jeugd en onderwijs

Kinderen en jongeren hebben de toekomst. De gemeente Tholen moet daarom inzetten op veilige gezinnen, veilige scholen en veilige buurten. De ChristenUnie wil dat kinderen die extra ondersteuning nodig hebben die zoveel mogelijk dicht bij huis en school kunnen krijgen en dat de zorg past bij de identiteit van het gezin.

Door de jeugdzorg te decentraliseren heeft het Rijk het vertrouwen uitgesproken in gemeenten dat zij samen met de jeugdzorgaanbieders de jeugdhulp kunnen organiseren. Om de transformatie te laten slagen zal er verder ingezet gaan worden op preventie en vroegsignalering, zodat kinderen eerder worden ondersteund en geholpen. Want ouders en kinderen zijn erbij gebaat als op het juiste moment de juiste zorg beschikbaar is. Zo licht of zo zwaar als nodig is. Hiervoor is nodig dat de zorgvrager, het gezin, samen met de omgeving en professionals een plan maakt. Jeugdhulp moet beschikbaar zijn voor alle kinderen en ouders die ondersteuning nodig hebben. Om snel hulp te kunnen aanbieden is het belangrijk om de zorg dichtbij plekken te organiseren waar kinderen en jongeren verblijven. Dit kan door het onderwijs samen met jeugdzorg arrangementen te laten ontwikkelen of de jeugdzorg op scholen spreekuren te geven. De ChristenUnie pleit ervoor expertise in de kinderopvang of school te halen. Zo wordt ingezet op preventie en wordt voorkomen dat op termijn doorstroming naar duurdere en zwaardere vormen van zorg nodig is. Tegelijkertijd ondersteunt het de leerkracht die met zijn of haar zorgen over een kind, samen met de ouders, terecht kan bij een professional, die de zorg overneemt.

De onderwijsbesturen zijn verantwoordelijk voor Passend Onderwijs. Het is belangrijk dat Passend Onderwijs, preventie en jeugdhulp goed op elkaar afgestemd worden en dat gezamenlijk datgene georganiseerd wordt wat voor die bepaalde school nodig is. Dit alles betekent dat er één overkoepelend samenwerkingsverband in de gemeente Tholen moet komen, van waaruit alle zorgvragen van ouders, school en kinderen en jongeren zelf beantwoord kan worden met passende ondersteuningsbehoeften. Het gevolg is dat minder kinderen in een andere gemeente onderwijs hoeven te ontvangen, waardoor het leerlingenvervoer naar buiten de gemeente afneemt.

Al het onderwijs is bijzonder. De scholen in de gemeente Tholen zijn niet van de gemeente, maar van de samenleving. De gemeente en het onderwijs delen wel de maatschappelijke opdracht om kinderen en jongeren zich optimaal te laten ontwikkelen. In de gemeente Tholen biedt het onderwijs gelijke kansen voor alle leerlingen, onafhankelijk van de kern waarin een school staat of van de financiële situatie van ouders. Kleine scholen zijn vaak scholen die sterk geworteld zijn in hun omgeving. De ChristenUnie heeft zich zowel op landelijk niveau als op het niveau van de gemeenten altijd ingezet voor kleine scholen.

Belangrijke punten voor de ChristenUnie in de komende raadsperiode zijn:

- ⊕ De gemeente Tholen heeft een goed functionerend samenwerkingsverband van waaruit scholen en ouders op een professionele manier ondersteund worden.
- ⊕ De gemeente Tholen ondersteunt waar mogelijk kinderen en jongeren om te komen tot maximale talentontwikkeling.
- ⊕ De ChristenUnie zet zich in voor het behoud van de kleine scholen in de gemeente.
- ⊕ Kinderen, jongeren, ouders en scholen worden betrokken bij een integrale visie op jeugdhulp.
- ⊕ Multi-probleemgezinnen zijn gebaat bij een integrale aanpak waarin betrokken hulpverleningsinstanties nauw samenwerken en daarbij is de aanpak van één gezin, één plan, en één coördinator belangrijk.
- ⊕ Inkoop van jeugdhulp wordt niet alleen gedreven door financiële overwegingen, maar vooral op kwaliteit en aansluiting bij identiteit.
- ⊕ Om gezondheidsproblemen tegen te gaan en het (sociaal) welzijn te bevorderen, zorgt de gemeente ervoor dat ieder kind de mogelijkheid krijgt om te sporten.
- ⊕ De ChristenUnie zet zich in voor een aanpak kindermishandeling waarin aandacht is voor preventie en voor het versterken van de interactie tussen kind, verloskundige onderwijs, wijkteam en Veilig Thuis.
- ⊕ De gemeente ondersteunt de werving van pleegouders, zodat kinderen, als dat wenselijk is, opgevangen kunnen worden in hun eigen omgeving.
- ⊕ De ChristenUnie wil dat de gemeente binnen de arbeidsmarktregio inzet op een goede aansluiting van het onderwijs, overheid en het bedrijfsleven in gemeente Tholen. Hierbij moet de nadruk liggen op aandacht voor arbeidsmarktrelevante vmbo- en mbo-opleidingen.
- ⊕ In Tholen krijgen kwetsbare jongeren uit het speciaal onderwijs de juiste begeleiding naar een waardevolle plek in onze samenleving.
- ⊕ De ChristenUnie wil dat er bij huisvesting van onderwijs aandacht is voor het multifunctioneel gebruik van het gebouw, duurzaamheid en een goed binnenklimaat.

Hoofdstuk 5: Werk en Inkomen

Het hebben van werk is belangrijk. Ons werk is de plek waar talent en verantwoordelijkheid tot hun recht komen. Er zijn echter teveel mensen die ondanks een baan dicht bij of onder de armoedegrens leven. We leven in één van de rijkste landen ter wereld maar ook in Nederland is armoede en lukt het niet iedereen het hoofd boven water te houden. De ChristenUnie vindt dat niemand in Tholen aan zijn of haar lot mag worden overgelaten. Dit vraagt niet alleen om een goede manier van omgaan met de sociale zekerheid maar vooral om het scheppen van randvoorwaarden waarbinnen mensen zelf aan perspectief kunnen werken.

De gemeente stimuleert het bedrijfsleven om zich samen met het (beroeps)onderwijs actief in te zetten voor een goede aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt op zowel de korte en middellange termijn. Voor mensen met beperkingen moet het vanzelfsprekend zijn dat ook zij de mogelijkheid krijgen om hun talenten in te zetten voor een waardevolle bijdrage in de samenleving. De gemeente geeft hier zelf het goede voorbeeld in en stimuleert bedrijven hier ook actief in. Misbruik van 'gratis werk' (zoals werkervaringsplaatsen) dat ten koste gaat van reguliere arbeidsplaatsen moet worden aangepakt. Re-integratietrajecten die de kansen op betaald werk aantoonbaar verhogen moeten juist worden gestimuleerd. Voor nieuwkomers is het voor een goede integratie van belang dat zij snel aan de slag kunnen. Ook hier geldt: hoe eerder, hoe beter. Aan vluchtelingen wordt maatwerk geboden om een opleiding te volgen, een leerwerktraject te doen of stage te lopen.

Armoede leidt vaak tot sociale problemen, slechtere schoolprestaties en armoede levert veel stress op. Omdat voorkomen nog altijd beter is dan genezen moet maximaal worden ingezet op preventie en vroegsignalering. Gezinnen met kinderen verdienen hierbij extra aandacht. Een vicieuze cirkel van achterstand, waarbij armoede van generatie op generatie over gaat moet zoveel mogelijk worden doorbroken.

Belangrijke punten voor de ChristenUnie in de komende raadsperiode zijn:

- ⊕ De gemeente neemt, in samenwerking met bedrijfsleven, verantwoordelijkheid voor voldoende participatiebanen.
- ⊕ De gemeente zoekt in samenwerking met het bedrijfsleven naar kwalitatief goede en voldoende beschutte werkplekken.
- ⊕ Als de gemeente financieel ondersteunt, mag een tegenprestatie worden verwacht. Daarbij is het belangrijk dat zoveel mogelijk wordt ingezet op de eigen kennis en talenten van mensen.
- ⊕ Ondernemers en bedrijven die aantoonbaar succesvolle (re)integratie-trajecten (leerwerktrajecten) bieden worden beloond.
- ⊕ In de gemeente Tholen komt er maximale ruimte voor alternatieve re-integratietrajecten, bijvoorbeeld door het instellen van regelluwe zones en door het mogelijk te maken een eigen bedrijfje of onderneming te starten met behoud van uitkering.

- ⊕ De gemeente spreekt met woningcorporaties en energieleveranciers af dat betalingsachterstanden tijdig worden gemeld en er pas tot (dreigen met) afsluiting of huisuitzetting wordt overgegaan nadat eerst actief hulp is aangeboden, zeker bij gezinnen met kinderen.
- ⊕ Voor mensen met een laag inkomen wordt een collectieve zorgverzekering bedongen, met een aantrekkelijk tarief en scherpe randvoorwaarden, zoals o.a. een compensatie van of meeverzekerd eigen risico.
- ⊕ De toegang tot preventief budgetbeheer voor kwetsbare groepen wordt zo laagdrempelig mogelijk gemaakt.
- ⊕ Compensatieregeling voor chronisch zieken en mensen met een beperking.
- ⊕ De collectieve zorgverzekering is ook beschikbaar voor minima.
- ⊕ Na aanmelding moet iemand binnen twee weken bij de schuldhulpverlening terecht kunnen.
- ⊕ In sommige gevallen moet het mogelijk zijn om schulden af te lossen door maatschappelijke inzet.

Hoofdstuk 6: Kunst, cultuur en sport

Cultuur vormt de ziel van de stad of het dorp. In cultuur wordt de historie van de gemeente en de manier van samenleven van mensen weerspiegeld. In de cultuursector werken professionals en amateurs samen aan het mooier maken van onze samenleving. In cultuur vinden mensen ontspanning en betekenis. Cultuur draagt bij aan een juiste balans tussen in- en ontspanning. De ChristenUnie ziet meerwaarde van groepen mensen die gezamenlijk hun vrije tijd besteden en zet daarom in op het ondersteunen van verenigingen rondom cultuur. Daarbij vindt de ChristenUnie het belangrijk dat kinderen zich leren uitdrukken in muziek en creativiteit. Dat draagt bij aan de individuele ontwikkeling van kinderen en jongeren en daarmee aan een krachtige en creatieve samenleving. De inzet van de gemeente dient gericht op het stimuleren van deelname, kennismaking en aansluiting van cultuur op het onderwijs aan kinderen en jongeren.

De ChristenUnie pleit voor cultuur en sport in de breedte; bereikbaar en betaalbaar voor iedereen. Investeren in dure cultuurgebouwen is soms nodig maar moet kritisch beoordeeld worden op nut, noodzaak en de financiële haalbaarheid en houdbaarheid op lange termijn. Beleid op de gebieden sport, cultuur en recreatie richt zich vooral op stimulering van deelname, ondersteuning en faciliteren van verenigingen en initiatieven. Er moet sprake zijn van een gedegen voorzieningen- en accommodatiebeleid. Daarbij zet de ChristenUnie in op toegankelijkheid en bereikbaarheid. Zowel financieel als praktisch. In het accommodatiebeleid van de gemeente wordt getracht alle verenigingen op een passende en eerlijke maar ook financieel gedegen wijze te bedienen. Accommodatiebeleid moet afgestemd worden tussen de verschillende kernen om na te gaan waar je elkaar kunt versterken en waar je elkaar niet moet beconcurreren.

Sporten is niet alleen gezond en leuk maar sport bindt ook samen. Sportstimulering en specifiek het betrekken van minima, ouderen, mensen met een beperking en mogelijk andere doelgroepen is daarom een speerpunt. De ChristenUnie pleit voor open clubs met een sterke verbinding tussen het sociale en het gezondheidsdomein. Het creëren of uitbreiden van fiets-, vaar-, wandel-, nordic walking en/of hardlooproutes is een doeltreffende en kostenvriendelijke manier om zowel bebouwde als natuurlijke omgeving voor recreatie en beweging toegankelijk te maken.

Belangrijke punten voor de ChristenUnie in de komende raadsperiode zijn:

- ⊕ Kinderen uit gezinnen in armoede in de gemeente Tholen kunnen (bijvoorbeeld met behulp van een minimapas) korting krijgen of gratis deelnemen aan zwemlessen, muzieklessen en/of sport. De gemeente ontwikkelt hier passend beleid voor.
- ⊕ Evenementen in de gemeente Tholen moeten veilig en gezond zijn. Niet alleen zijn ze goed toegankelijk maar ook komen er heldere (subsidie-) afspraken over afval/duurzaamheid, geluid en volksgezondheid).
- ⊕ De ChristenUnie wil dat de exploitatielasten van accommodaties naar beneden gaan door in te zetten op lagere energielasten door het verduurzamen van gebouwen en

lichtinstallaties. Bij nieuwe aanbestedingen willen wij dit nadrukkelijk betrekken in de bouwplannen en bij groot onderhoud hiervoor advies inwinnen. Dit stimuleert tevens de werkgelegenheid.

- ⊕ In het beleid van de gemeenten wordt ruim aandacht geschonken aan voorlichting aan minima zodat regelingen optimaal benut worden om sport- en cultuurdeelname mogelijk te maken (bijvoorbeeld jeugdsportfonds en participatiefonds).
- ⊕ De ChristenUnie is voor het behoud van de sportvoorzieningen in de diverse kernen.
- ⊕ Er komt in het begin van de nieuwe raadsperiode een evaluatie van de Bieb in de Buurt.
- ⊕ Een volledige renovatie van het zwembad De Spetter, zonder een PPS constructie en blijvende inzet van de burger.
- ⊕ Het in stand houden van zwembad Haestinge in afwachting van de uitkomsten van het onderzoek, dat uiterlijk 1 juli 2019 bekend moet zijn, naar een transitie/verbouwing met PPS constructie.
- ⊕ Het open blijven van zwembad Haestinge indien een PPS constructie niet mogelijk is, waarbij overgaan zal worden tot een sobere renovatie, waarbij er sprake is van directe participatie van de burger.

Hoofdstuk 7: Economie

Waar staat de ChristenUnie voor?

De lokale overheid speelt, samen met kennisinstellingen, het bedrijfsleven en andere overheden, een belangrijke rol in de versterking van de economie. Een sterke economie is een randvoorwaarde en een middel om andere doelen te realiseren. De economie draait niet alleen om groei en consumeren, maar ook om de kwaliteit van leven. Een economie is volgens de ChristenUnie pas gezond als iedereen een kans krijgt en verantwoordelijkheid neemt, er coöperatieve relaties ontstaan, als werken en vrije tijd in balans zijn, als groei groen is en grenzen kent.

De ChristenUnie komt op voor ondernemers. De ChristenUnie in de gemeente Tholen wil blijven investeren in goede infrastructuur en betere bereikbaarheid, ook digitaal. De gemeente moet goede voorwaarden scheppen om lokaal en regionaal en (maatschappelijk) verantwoord ondernemerschap te stimuleren. Zij stelt zich op als een partner voor ondernemers en is actief in het aantrekken van duurzame werkgelegenheid. De Gemeente koopt zo veel als mogelijk lokaal/regionaal in, geeft het MKB eerlijk toegang tot gemeentelijke aanbestedingen en betaalt haar aannemers binnen 30 dagen. Sociale ondernemers krijgen een grotere kans bij aanbestedingen en overheidsinkoop; Bij alle aanbestedingen is social return een voorwaarde. De gemeente faciliteert initiatieven om breedband internet in het buitengebied aan te leggen. Bij de herinrichting van de openbare ruimte worden burgers en ondernemers nauw betrokken ter vergroting van het draagvlak van de te nemen maatregelen.

Belangrijke punten voor de ChristenUnie in de komende raadsperiode zijn:

- + De gemeente Tholen komt op voor haar ondernemers en zet zich in voor goede samenwerking tussen de gemeente en de provincie en omliggende gemeenten als het gaat om het aantrekken van werkgelegenheid.

Duurzame Bedrijventerreinen

De ChristenUnie is van mening dat elke kern moet beschikken over een bedrijventerrein voor de opvang van lokale bedrijven. Voor de kernen van Sint-Maartensdijk en Sint-Annaland wil de ChristenUnie een ruimer vestigingsbeleid voeren. Inzake het bedrijventerrein in Tholen-stad zijn wij van mening dat dit bedrijventerrein een regionale functie heeft en in relatie tot realisatie van de A4 een belangrijke locatie kan worden voor nieuwe ondernemers. De ChristenUnie zet zich in voor de samenwerking tussen ondernemers op de bedrijventerreinen, bijvoorbeeld door het instellen van een zgn. ondernemersfonds/parkmanagement om het gebied up-to-date te houden en verduurzaming te stimuleren.

Belangrijke punten voor de ChristenUnie in de komende raadsperiode zijn:

- + Bedrijventerreinen in de gemeente Tholen hebben goede faciliteiten (parkmanagement/gezamenlijke parkeeroplossingen) en zijn digitaal goed bereikbaar (glasvezel).
- + Bedrijfsterreinen worden landschappelijk goed ingepast met een groengordel

- ⊕ Bedrijfsterreinen worden duurzaam ingericht. Bij voorkeur functioneren zij klimaatneutraal.
- ⊕ Bedrijventerreinen zijn optimaal ontsloten voor openbaar vervoer en fietsverkeer.
- ⊕ Het bedrijventerrein van Tholen kan bij voldoende vraag worden uitgebreid.

Detailhandel en winkelgebieden

De detailhandel verandert van aard en structuur. Internetwinkels floreren en lokale middenstanders moeten alle zeilen bijzetten om te blijven bestaan. De gemeente faciliteert middenstanders actief door mede-financiering van een middenstandsmanager. De gemeente voert actief beleid ter voorkoming en vermindering van het aantal leegstaande panden.

Belangrijke punten voor de ChristenUnie in de komende raadsperiode zijn:

- ⊕ Ter bevordering van winkelconcentratie worden winkelbestemmingen waar nodig gewijzigd in woonbestemmingen.
- ⊕ In kleine kernen worden functies zoveel mogelijk behouden en waar mogelijk gecombineerd (detailhandel, bibliotheek, bank etc.).
- ⊕ Voor de Thoolse binnenstad dient meer ingezet te worden op toeristisch en cultureel belevingsgebied.
- ⊕ In winkelgebied Vestetuin mag het areaal detailhandel worden uitgebreid.

Recreatie en toerisme

De recreatiesector is gezien de ligging van Tholen als "Parel aan de Oosterschelde" een zeer belangrijke bedrijfstak voor onze gemeente. De ChristenUnie is van mening dat groei van deze sector gestimuleerd moet worden. We zijn met onze ligging aan de Oosterschelde één van de parels van de Oosterschelde. Dit betekent ook dat de ChristenUnie de ontwikkeling van verblijfsrecreatie wil stimuleren, passend bij de aard en schaal van onze gemeente. Voor wandelen en fietsen biedt onze gemeente uitstekende mogelijkheden. Ook voor onze eigen inwoners zijn deze faciliteiten aantrekkelijk en wordt het gebruik van de fiets gestimuleerd. Samen met recreatie- en toeristische ondernemers wordt een plan opgesteld waarin verblijfsrecreatie in en rond de gemeente Tholen wordt gestimuleerd.

Belangrijke punten voor de ChristenUnie in de komende raadsperiode zijn:

- ⊕ Inzet op Tholen als DE fiets- en wandelgemeente van Nederland.
- ⊕ Inzet op een optimale ontsluiting van fietsverbindingen, voor zowel het recreatie, woon-werk verkeer als fietsverkeer naar scholen.
- ⊕ Inzet op gebiedspromotie (stad, dorp of gebied), samen met inwoners en lokale ondernemers.
- ⊕ Inzet op het faciliteren en promoten van de verkoop van streekproducten.

Koopzondag

Wij zien de koopzondag als een ongewenste stap richting een 24-uurs economie. Zo'n economie heeft tot gevolg dat er te weinig sprake is van een gezamenlijk rustmoment. Een collectieve rustdag komt de samenleving ten goede. Vanuit onze christelijke levensovertuiging

is de zondag de daarvoor aangewezen dag. God geeft ons niet voor niets zes dagen om te werken en een zevende dag om te rusten. We zien daarnaast dat door de toename van koopzondagen veel kleine zelfstandigen het extra moeilijk hebben gekregen en soms zelfs door eigenaren van winkelcentra worden gedwongen hun winkel op zondag open te stellen. Ook is er vaak sprake van dwang om op zondag te werken via de macht van grote winkelketens. De ChristenUnie blijft zich verzetten tegen de invoering van koopzondagen.

Gezonde agrarische sector

Voedsel is een geschenk van God aan mensen. Boeren en tuinders werken aan goed en gezond voedsel en hebben een nauwe verbondenheid met de schepping. De ChristenUnie is trots op onze agrarische sector en heeft hart voor boeren en tuinders. Een toekomstbestendige agrarische sector heeft een gezonde economische basis, is innovatief, gaat zorgvuldig om met bodem, grondstoffen en energie en produceert in balans met dier (dierenwelzijn) en leefomgeving. De gemeente ondersteunt agrarische ondernemers hierbij. De ChristenUnie wil zich ook in de komende raadsperiode sterk blijven maken voor de agrarische sector. Daarbij blijft het uitgangspunt gelden dat het buitengebied het primaat is van deze sector.

Belangrijke punten voor de ChristenUnie in de komende raadsperiode zijn:

- ⊕ Het buitengebied blijft het primaat van de agrarische sector
- ⊕ Inzet en ondersteuning vanuit de gemeente bij verdere verduurzaming van de agrarische sector.

Hoofdstuk 8: Energie, klimaat en milieu

Wij hebben de taak om zorgvuldig om te gaan met Gods schepping. Vervuiling van de lucht, verspilling van materialen en uitputting van hulpbronnen vormen een grote bedreiging voor de leefbaarheid, veiligheid en gezondheid. De ChristenUnie zet daarom in op een snelle en volledige energietransitie binnen één generatie. Er is geen tijd te verliezen. Een schone en circulaire economie levert veel op voor ons en voor volgende generaties: een gezondere lucht, een beter klimaat en een sterkere economie. Hoewel dit grote landelijke en internationale thema's zijn heeft ook de gemeente Tholen heeft hierin een belangrijke rol.

Wij willen zo snel mogelijk af van olie, gas en kolen en ruim baan maken voor schone energie. Energiebesparing bij bedrijven, de gebouwde omgeving en mobiliteit wordt topprioriteit. Auto's zonder uitstoot en energieneutrale huizen worden de norm. Materialen die de Schepper ons geeft willen wij niet verspillen, maar terugwinnen en hergebruiken. Wij kiezen voor de bescherming van waardevolle natuur en een verantwoorde omgang met de ruimte en het Thoolse landschap. De gemeente Tholen gaat actief aan de slag met klimaatadaptatie.

De ChristenUnie wil versneld onafhankelijk zijn van aardgas. Dit moet uiteindelijk in 2040 gerealiseerd zijn. Daarom moet het uitgangspunt bij nieuwbouwplannen zijn dat er geen aardgasaansluiting wordt aangelegd. Op Tholen wordt afgesproken met woningcorporaties dat alle sociale huurwoningen in 2030 energieneutraal zijn, ook wel nul-op-de-meter genoemd. Bedrijfsauto's van de gemeente Tholen worden vervangen voor auto's gebruik makend van duurzame energie en de gebouwen van de Gemeente Tholen moeten volledig energieneutraal worden gemaakt binnen 5 jaar.

De ChristenUnie wil particuliere initiatieven (zoals energiecoöperaties) op het gebied van de klimaatopgave stimuleren. Bij nieuwe windenergieprojecten stelt de gemeente Tholen als voorwaarde dat de samenleving moet participeren. Winst moet ten goede komen aan en verdeeld worden door samenleving. Uitbreiding van windenergie gebeurt bij bestaande parken. Ook voert de Gemeente een actief stimuleringsbeleid voor de opwekking van duurzame energie bij bedrijven. LED-verlichting is de norm bij openbare straatverlichting.

Afval wordt gezien als grondstof, de gemeente Tholen streeft naar zo weinig mogelijk restafval. De invoering van gedifferentieerde tarieven (DIFTAR) heeft onze voorkeur. De inzameling van plastic afval en luiers moet worden verbeterd. Extra containers hiervoor behoort tot de mogelijkheden. De milieustraat blijft voor iedere inwoner van Tholen vrij toegankelijk. De gemeente stimuleert scholen, verenigingen en maatschappelijke organisaties om afval te scheiden en faciliteert hen hierin zoveel mogelijk.

Gemeente Tholen ontwikkelt een klimaatadaptatieplan en voert dat uit. Inwoners hebben een belangrijke rol als het gaat om waterberging. De gemeente werkt aan bewustwording bij de burgers. We zetten in op de aanpak van achterstallig rioolonderhoud. Regenwaterafvoeren worden zo veel als mogelijk is losgekoppeld van rioolafvoeren.

Belangrijke punten voor de ChristenUnie in de komende raadsperiode zijn:

- ⊕ De ChristenUnie wil versneld onafhankelijk zijn van aardgas en ten minste voor 2040
- ⊕ Zorgvuldige invulling met de Thoolse natuur en het buitengebied
- ⊕ De Gemeente Tholen voert een actief klimaatbeleid

- ⊕ Het Volkerak-Zoommeer mag weer zout worden, maar zoetwatervoorziening landbouw moet eerst worden veiliggesteld
- ⊕ De gemeente Tholen ontwikkelt een klimaatadaptatieplan en voert dat uit

Hoofdstuk 9: Wonen en ruimte

Een goed en betaalbaar huis in een prettige wijk, dat is voor iedereen belangrijk. De beschikbaarheid van de juiste woningen is helaas niet vanzelfsprekend. Er zijn wachtlijsten voor sociale huurwoningen, duur betaalde woningen staan soms nog onder water en de behoefte aan betaalbare huurwoningen in de vrije sector is groot. Ook is er behoefte aan levensloopbestendige woningen. De ChristenUnie wil dat de lokale overheid met toekomstgericht woningbeleid de woningmarkt stimuleert, zodat starters een steuntje in de rug krijgen, er voldoende passende huurwoningen zijn, energiebesparende maatregelen worden bevorderd, en er ruimte is voor particuliere (nieuw)bouw in iedere woonkern. De grote grondexploitaties in Tholen Stad en Sint-Annaland worden met aandacht voor financiële haalbaarheid gefaseerd uitgevoerd en hebben voorrang. Er worden voorlopig geen grootschalige nieuwe woningplannen ontwikkeld. Echter, in iedere kern moeten er mogelijkheden komen voor nieuwbouwwoningen.

De gemeente besteedt in de prestatiecontracten met de woningcorporaties veel aandacht aan de beschikbaarheid van goede sociale huurwoningen, de leefbaarheid in wijken en de sociale koopsector. Ook stelt de gemeente met de woningcorporaties doelen op gericht op het verbeteren van de energiehuishouding van woningen. In de woonvisie komen duidelijke afspraken met de corporaties te staan over de volledige verduurzaming van de woningvoorraad en levensloopbestendigheid van woningen. De gemeente bouwt zoveel mogelijk levensloopbestendige woningen en wijken, ondersteund door een goede infrastructuur (sociaal-culturele activiteiten en zorgondersteuning). Eventuele belemmeringen in de regelgeving worden zoveel mogelijk weggenomen. De ChristenUnie wil de mogelijkheden voor Welstandsvrij bouwen verruimen.

Iedereen wenst een leefomgeving waar het prettig wonen, werken en recreëren is. De gemeente Tholen draagt daar aan bij door de openbare ruimte netjes, vrij van afval en veilig te houden. De onkruidbestrijding moet daarom worden verbeterd en het areaal groen in de wijken moet intact gehouden worden. In iedere wijk is er voor kinderen een (natuurlijke) speelplaats. In toeristische en centrumgebieden wordt de openbare ruimte extra netjes gehouden. De gemeente geeft ruimte aan inwoners om hun wijk of straat in eigen beheer te onderhouden.

Belangrijke punten voor de ChristenUnie in de komende raadsperiode zijn:

- ⊕ In iedere kern zijn er mogelijkheden voor nieuwbouw
- ⊕ De bouw van een mix van private en sociale woningen in Smerdiek west heeft prioriteit
- ⊕ De impuls Sint-Maartensdijk/Scherpenisse behoeft een aanvulling. De ChristenUnie wil in Sint-Maartensdijk ook vooral aan de sociale component aandacht verlenen. We realiseren ons dat dit een zaak van “langere adem” is. Het opstellen van een dorpsplan door bewoners kan hiervoor een waardevolle aanzet betekenen.
- ⊕ Onkruidbestrijding moet sterk worden verbeterd
- ⊕ Areaal groen in de wijken blijft in tact
- ⊕ De agrarische sector heeft in het buitengebied het eerste recht. Het open landschap moet behouden blijven.
- ⊕ De ChristenUnie vindt goed beheer en onderhoud belangrijk. Achterstanden in onderhoud van openbare verlichting, wegen en groenonderhoud worden dan ook weggewerkt

- ⊕ De ChristenUnie wil dat natuur zo 'beleefbaar' en toegankelijk mogelijk wordt door aanleg en onderhoud van meer goede wandel- fiets- en beleefpaden

Hoofdstuk 10: Mobiliteit en verkeersveiligheid

Mobiliteit mag steeds minder negatieve impact hebben op de kwaliteit van onze leefomgeving en de leefbaarheid. We kiezen voor verduurzaming van de mobiliteit, vermijden van overbodig verkeer, een betere benutting van de bestaande infrastructuur en het beter met elkaar verbinden van de verschillende vervoerssoorten. De lokale overheid heeft de verantwoordelijkheid (samen met de Provincie en het Rijk) om te zorgen voor infrastructuur van een kwalitatief hoog niveau.

De Gemeente Tholen moet meer bekendheid krijgen als De fiets- en wandelgemeente van Nederland. Resterende stukken vrij liggend fietspad tussen Smerdiek en Stavenisse, Oud-Vossemeer en tussen Stavenisse en Sint-Annaland moeten spoedig worden gerealiseerd. De verkeersveiligheid van de N656 nabij Oud-Vossemeer moet verder worden verbeterd, waar nodig door een alternatief tracé te realiseren. Ook de verkeersveiligheid van de Grindweg in Tholen moet met een structurele oplossing worden verbeterd.

Het leerlingenvervoer moet efficiënter worden georganiseerd met oog voor de individuele leerling. De gemeente Tholen bewaakt de toegankelijk van bushaltes voor ouderen en minder validen. Ook bewaakt en verbetert de Gemeente Tholen waar mogelijk de beschikbaarheid van het openbaar vervoer. De gemeente treedt daarover in overleg met de Provincies (busvervoer).

Belangrijke punten voor de ChristenUnie in de komende raadsperiode zijn:

- ⊕ De gemeente Tholen moet meer bekendheid krijgen als DE fiets- en wandelgemeente van Nederland
- ⊕ Gemeente komt met uitvoeringsplan om parkeerproblematiek in diverse kernen op te lossen
- ⊕ De gemeente Tholen bewaakt en verbetert waar mogelijk de beschikbaarheid van het openbaar vervoer en treedt daarover in overleg met de Provincies.
- ⊕ Voor ouderen en andere mensen die minder mobiel zijn worden de looproutes naar het centrum, belangrijke ontmoetingsplekken en (zorg)voorzieningen zoveel mogelijk aangepast naar hun behoeften.